

**ПІЗНАЄМО СВОБОДУ
ЗАХИЩАЄМО СВОБОДУ
ТВОРИМО СВОБОДУ**

**ВИДАВНИЦТВО
МУЗЕЮ
МАЙДАНУ**

ЦЕ ПРО СВОБОДУ...

передмова

Є щось глибоко символічне у тому, що великий Нельсон Мандела скінчив земне буття саме тоді, коли на іншому континенті, в серці Європи київський Майдан виростав першими барикадами. Ми мовби підхопили символічне світло Гідності і Права. Той, хто залишився в історії нескореним поборником свободи і демократії, застерігав: «Правда полягає в тому, що ми ще не вільні, ми просто здобули свободу бути вільними, право не бути пригнобленими. Ми зробили не останній крок у нашій подорожі, а перший крок на довшому й навіть важчому шляху. Адже бути вільним – це не просто скинути кайдани, а жити так, щоб поважати та збільшувати свободу інших. Справжнє випробування нашої відданості свободі лише починається».

Ми усвідомлюємо це особливо гостро. Згадаймо: Майдан вибухнув розмаїттям, багатоголоссям ідей, цінностей, очікувань, ініціатив, емоцій, радості, жертвності, розчарувань, болю. Він став багатограним з'явищем, яке неможливо досягнути навіть тепер, у калейдоскопі фільмів, книжок, репортажів, стрімів, досліджень, експозицій...

Згідно з оцінками Євромайдану Пола Гобла, американського аналітика, в Україні народилася нова нація, якій притаманна спільна політична віра в демократію і свободу. Він вважає, що сама назва українського досвіду національного становлення – Майдан, або «площа», – нагадує давньогрецьку агору, громадський простір, де народні збори розробляли принципи народовладдя, поширюючи демократію по всьому світу. І знову символ – вельми гнітючий з огляду на наше сьогодні: 1961 року московський комуністичний правитель Микита Хрущов заявив, що російські ракети знищать Акрополь в Афінах, якщо це буде необхідно для досягнення російських цілей.

Своєю мужністю і рішучістю на Майдані українці вкотре довели: таки мав рацію тодішній грецький прем'єр-міністр, який відповів кремлівському диктатору, що Москва може з її зброєю знищити Акрополь, але ніколи не знищить ідеї демократії і свободи людини, що там народилися.

Тверезий погляд на такі події потребує суспільного консенсусу чи історичної дистанції. Аби виважено і без голосних емоцій, безсумнівно, опираючись на факти, безбоязно та нелукаво відповісти: а що ж відбулося з нами взимку 2013–2014 років? І зафіксувати досвід, який сподвигне нас торувати далі свій шлях. Не забуваючи ні на мить наших героїв, бережучи святу і вдячну пам'ять про них. Обереігаючи рідну історію.

Французький соціолог Моріс Альбвакс вважав, що історія як така починається лише тоді, коли закінчується традиція і соціальна пам'ять тьмяніє, тобто 50 років по тому, як відбулася подія. Коли та вже «вичахла» і ми можемо глянути на цей історичний злам очима дослідників, а не учасників. Бо доти слід вважати цю подію політикою. Проте час вивітряє з пам'яті не лише наші суб'єктивні сприйняття, а й очевидні реалії, набутий досвід, єдність, утверджені цінності. Ставить на обраному шляху криве дзеркало і спрямовує його у лабіринти розчарувань та зневіри.

Соціологи переконують: українці забувають не лише часи відносно далекого минулого, а навіть події, свідками яких були. І це вже сумний факт: частина суспільства воліє стерти з пам'яті передумови, причини

і перебіг подій на Майдані, імена його учасників і героїв. А відтак змінює своє ставлення, зневірюється, розчаровується у постмайданній Україні, нівелює власні досягнення і вже обстоює не волю та поступ, а «стабільність». В умовах гібридної війни це небезпечні виклики, пряма загроза тим паросткам демократії і свободи, що дорогою ціною, а таки пробилися крізь колоніальні товщі нашої історії, нашої свідомості.

Комусь може видатися дивним, але це об'єктивні реалії: наймасовіша і найтриваліша революція, найповніше задокументована, зафіксована і глобально поширена у новітніх цифрових форматах і медіа, все ж потребує потужної інфраструктури. Яка підтримувала б, живила суспільну пам'ять, не давала б їй притлумлюватися, пригасати, замулюватися неправдою. Яка допомагала б новим поколінням українства усвідомлювати святу пожертву, що офірували на Майдані оборонці європейської демократичної України. Значущим символом цієї матеріалізованої всенародної пам'яті має стати Національний меморіальний комплекс Героїв Небесної Сотні – Музей Революції Гідності, що інституалізувався із громадської ініціативи у державний заклад.

Останні три роки з часу заснування Меморіально-музейного комплексу стали незабутніми, динамічними і відповідальними. Створено його інфраструктуру та ресурсне забезпечення, команду і коло партнерів, розроблено стратегічний план і концепцію розвитку, визначено цінності, набуто фізичний простір, проведено низку комеморативних і культурно-освітніх заходів, апробовано виставкові модулі, розпочато опрацювання та примноження колекцій, конструювання наративу. А найважливіше – відведено земельні ділянки під Меморіал і Музей, проведено міжнародний архітектурний конкурс на новітніх засадах.

Наразі тривають відкриті, часом бурхливі дискусії про майбутнє нашого закладу. Попереду – кропітка і, віримо, конструктивна робота: втілення архітектурних проєктів, набуття простору й ресурсів для повноцінної діяльності музею. Враховуючи нашу специфіку, орієнтуємося на світовий досвід, адже історія про українців, Майдан, Україну має стати важливою не лише для нас – для всього світу. Мріємо і діємо: прагнемо створити музей діалогу, стати «безпечним місцем для небезпечних ідей»...

Віримо, що наш музейний заклад нового типу постане сучасним простором свободи, місцем живих історій і правдивих свідчень, вмістищем колективної пам'яті, платформою для громадського діалогу, порозуміння і спільної дії. А відтак стане змістовною відповіддю на виклики і можливості – для вшанування наших героїв, переосмислення складної історії, для презентації національно визначальних подій.

Тож об'єднаймо наші зусилля, адже лише толокою, крок за кроком, дія за дією, цеглинка до цеглинки неодмінно збудуємо Меморіал Героїв, Музей Майдану, Дім Свободи, створимо нашу українську агору й Акрополь.

Ігор Пошивайло,

генеральний директор Національного музею Революції Гідності

ЯВИЩЕ МАЙДАНУ В УКРАЇНІ

КОНТЕКСТ

Майдан – це український спосіб обстоювання особистих і громадських свобод, прав людини і національних цінностей, суверенітету і незалежності держави у відповідь на свавілля та деспотію влади.

Останні 30 років основні громадські рухи в Україні географічно зосереджувалися довкола майдану Незалежності в середмісті Києва, а інтелектуально – ґрунтувалися на ідеї індивідуальної та колективної свободи вибору як базової цінності.

Втім, поняття Майдану давно переросло межі площі у серці столиці держави. Тепер це вже не територія, а ідея і історія масового протесту проти свавілля влади. На відміну від інших численних акцій протесту, Майдани – це загальнонаціональні понадпартійні рухи, з регіональними представництвами і принципами демократичної співкоординації, активізму, волонтерства, соціальної відповідальності.

Територіально ж київський Майдан постійно змінював межі – у протестувальників та у провладних сил були свої підконтрольні локації з інфраструктурою, розмежовані барикадами, блокпостами та лініями протистоянь.

жовтень 1990 р.

РЕВОЛЮЦІЯ НА ГРАНІТІ

листопад 2000 р. – березень 2001 р.

Громадянська кампанія «УКРАЇНА БЕЗ КУЧМИ»

листопад 2004 р.

ПОМАРАНЧЕВА РЕВОЛЮЦІЯ

листопад 2013 р. – лютий 2014 р.

РЕВОЛЮЦІЯ ГІДНОСТІ

ЄВРОМАЙДАН / РЕВОЛЮЦІЯ ГІДНОСТІ

перебіг і значення подій

Увечері 21 листопада 2013 року півтори тисячі людей вийшли у центр Києва на знак протесту. Тодішній проросійськи налаштований президент України Віктор Янукович відмовився підписувати документ, до якого держава йшла роками, – угоду про асоціацію між Україною та Європейським Союзом. Розуміючи небезпеку та негативні наслідки таких дій влади, мітингарі закликали громадян України підтримати їх, самі ж оголосили протест безстроковим і залишилися ночувати на майдані Незалежності. Через євроінтеграційні гасла мітинг назвали Євромайданом.

Уночі 30 листопада на вулицях залишалися кілька сотень активістів, переважно студентів. Їх жорстоко розігнала міліція, у відповідь на що 1 грудня в центрі Києва зібралася вже близько мільйона людей. Міліцейське свавілля привело туди громадян, обурених корупцією, узурпацією влади, політикою русифікації та зближення з Росією.

Відтоді Євромайдан перетворився на проєкт цілковито-

го оновлення держави, системи влади й отримав назву «Революція Гідності». Громадяни вимагали покарати силовиків, винних у побитті протестувальників.

Не бажаючи йти на поступки, 16 січня 2014 року влада ухвалює так звані диктаторські закони, якими обмежує право на мирний протест і кваліфікує дії мітингарів як кримінальне правопорушення.

Це радикалізувало учасників протесту. Під час ходи до Верховної Ради виникли сутички із застосуванням «коктейлів Молотова» – на підступах до Майдану, на вулиці Михайла Грушевського, посталала вогняна барикада і на багато днів стала епіцентром протистояння.

Із 61-го дня Євромайдану, 22 січня, гинуть перші чотири активісти: трьох застрелено з вогнепальної зброї на Грушевського, одного викрадено і закатовано. Ще рівно місяць влада намагається «зачистити» центр міста від протестувальників. В результаті зіткнень 18 лютого загинуло 18 активістів, 500 поранено. Кульмінація подій – розстріли 47 беззбройних майданівців на вулиці Інститутській 20 лютого 2014 року. Загалом кількість загиблих майданівців – 107, поранених – близько 2000 осіб. З боку силовиків 18–20 лютого загинуло 13 осіб.

У ніч на 22 лютого 2014 року президент Янукович з нагробованими цінностями втік до Росії.

Тактично Майдан домігся втечі корумпованих топ-посадовців і відставки уряду. Після виборів Україна ствердила свій європейський вектор розвитку – стала асоційованим членом ЄС, її громадяни отримали право безвізового в'їзду в Євросоюз, внаслідок створення зони вільної торгівлі з ЄС товарообіг із країнами Європи почав зростати.

Стратегічно країна повернулася спиною до свого минулого, до «тюрми народів», як називали Радянський Союз, а обличчям – до демократичних держав, розпочавши процес деколонізації.

Указом президента України від 13 листопада 2014 року встановлено офіційний День Гідності та Свободи, який відзначається щороку 21 листопада – у день початку Помаранчевої революції та Євромайдану.

НЕБЕСНА СОТНЯ

Герої

Учасників Революції Гідності і громадян, які загинули від рук силовиків та їхніх найманців, в народі та зі сцени Майдану назвали Небесною Сотнею. Офіційне число тих, хто до неї належить, – 107 осіб. Різної національності, віку, статі, освіти, з усіх регіонів України і з-за кордону, успішні підприємці і незаможні пенсіонери, науковці, митці, студенти, активісти. Наймолодшому, Назарію Войтовичу, було 17. Найстаршому, Іванові Наконечному, – 82 роки.

Усвідомлюємо, що число 107 – не остаточне, його можуть змінити результати слідства, яке й досі не завершилося. У першу річницю Революції Гідності, 21 листопада 2014 року, на зустрічі з президентом України Петром Порошенком родичі Героїв Небесної Сотні вимагали належно вшанувати пам'ять загиблих і присвоїти їм звання «Герой України» посмертно. Оскільки тоді слідство ще не мало достатньої інформації по кожному із загиблих, було взято перелік, наданий Міністерству соціальної політики громадською організацією «Євромайдан-SOS».

Указом президента України від 11 лютого 2015 року встановлено офіційний День Героїв Небесної Сотні, який відзначається щороку 20 лютого. 2014 року засновано державну нагороду – орден Героїв Небесної Сотні, яким відзначають за громадянську мужність, патріотизм, обстоювання принципів демократії, прав і свобод людини, а також активну благодійну і суспільну діяльність.

Василь АКСЕНИН
Георгій АРУТЮНЯН
Олександр БАДЕРА
Сергій БАЙДОВСЬКИЙ
Олександр БАЛЮК
Ігор БАЧИНСЬКИЙ
Іван БЛЬОК
Володимир БОЙКІВ
Сергій БОНДАРЄВ
Сергій БОНДАРЧУК
Олексій БРАТУШКА
Валерій БРЕЗДЕНЮК
Ольга БУРА
Богдан ВАЙДА
Роман ВАРЕНИЦЯ
Віталій ВАСІЛЬЦОВ
Юрій ВЕРБИЦЬКИЙ
В'ячеслав ВЕРЕМІЙ
Назарій ВОЙТОВИЧ
Петро ГАДЖА
Устим ГОЛОДНЮК
Іван ГОРОДНЮК
Максим ГОРОШИШИН
Едуард ГРИНЕВИЧ
Роман ГУРИК
Антоніна ДВОРЯНЕЦЬ
Микола ДЗЯВУЛЬСЬКИЙ
Андрій ДИГДАЛОВИЧ
Сергій ДІДИЧ
Ігор ДМИТРІВ
Юрій ДЯКОВСЬКИЙ
Анатолій ЖАЛОВАГА
Володимир ЖЕРЕБНИЙ
Михайло ЖИЗНЕВСЬКИЙ
Яків ЗАЙКО
Владислав ЗУБЕНКО

Богдан ІЛЬКІВ
Богдан КАЛИНЯК
Олександр КАПІНОС
Сергій КЕМСЬКИЙ
Давид КІПІАНІ
Володимир КІЩУК
Олександр КЛІТИНСЬКИЙ
Анатолій КОРНЕЄВ
Андрій КОРЧАК
Ігор КОСТЕНКО
Михайло КОСТИШИН
Євгеній КОТЛЯР
Віталій КОЦЮБА
Володимир КУЛЬЧИЦЬКИЙ
Артем МАЗУР
Павло МАЗУРЕНКО
Дмитро МАКСИМОВ
Володимир МЕЛЬНІЧУК
Андрій МОВЧАН
Василь МОЙСЕЙ
Іван НАКОНЕЧНИЙ
Володимир НАУМОВ
Анатолій НЕЧИПОРЕНКО
Сергій НІГОЯН
Валерій ОПАНАСЮК
Віктор ОРЛЕНКО
Дмитрій ПАГОР
Іван ПАНТЕЛЄЄВ
Микола ПАНЬКІВ
Юрій ПАРАЩУК
Юрій ПАСХАЛІН
Ігор ПЕХЕНЬКО
Олександр ПЛЕХАНОВ
Олександр ПОДРИГУН
Андрій ПОЗНЯК

Леонід ПОЛЯНСЬКИЙ
Юрій ПОПРАВКА
Василь ПРОХОРСЬКИЙ
Віктор ПРОХОРЧУК
Володимир РИБАК
Андрій САЄНКО
Роман СЕНИК
Василь СЕРГІЄНКО
Ігор СЕРДЮК
Юрій СИДОРЧУК
Сергій СИНЕНКО
Тарас СЛОБОДЯН
Віталій СМОЛЕНСЬКИЙ
Богдан СОЛЬЧАНИК
Іван ТАРАСЮК
Ігор ТКАЧУК
Володимир ТОПІЙ
Роман ТОЧИН
Олег УШНЕВИЧ
Віктор ХОМЯК
Олександр ХРАПАЧЕНКО
Зураб ХУРЦІЯ
Олександр ЦАРЬОК
Андрій ЦЕПУН
Володимир ЧАПЛІНСЬКИЙ
Андрій ЧЕРНЕНКО
Віктор ЧЕРНЕЦЬ
Дмитро ЧЕРНЯВСЬКИЙ
Віктор ЧМІЛЕНКО
Сергій ШАПОВАЛ
Віктор ШВЕЦЬ
Василь ШЕРЕМЕТ
Людмила ШЕРЕМЕТ
Максим ШИМКО
Йосип ШІЛІНГ
Олександр ЩЕРБАНЮК

СВІТОВИЙ КОНТЕКСТ УКРАЇНСЬКИХ ПОДІЙ

масштаби

Революція Гідності вписалась у світову тенденцію так званих оксамитових або кольорових революцій – тривалих у часі громадських протестів з вимогами демократичних реформ та поваленням диктаторських режимів. Хронологічно Євромайдан відбувся після успішних революцій в Тунісі (Жасминова революція 2010–2011 рр.) та революції в Єгипті (на площі Майдан Тахрір у 2011 р.) – їх ще називають фейсбук- та твітер-революціями, адже вперше соціальні мережі стали визначальним мобілізаційним і координаційним інструментом. Ці ж, у свою чергу, стали можливими завдяки використанню досвіду європейських революцій: скинення диктаторського режиму в Югославії 2000 року, грузинської Трояндової революції 2003-го, Помаранчевої революції в Україні 2004-го та інших. Важливими складниками таких революцій є ідеологія ненасильницького спротиву (в частині революції протестувальники все ж вдавались до насильницьких дій, але лише у відповідь на насильство влади проти мирного протесту), горизонтальна комунікація активістів, тривалі вуличні акції, широка ідеологічна платформа учасників.

Все ж Революція Гідності за масштабами унікальна. Прем'єр-міністр Бельгії Гі Вергофстадт назвав Євромайдан найбільшою проєвропейською демонстрацією в історії ЄС. Це найтриваліший мітинг новітньої історії – безперервно 94 доби. Для порівняння: 1989 року маніфестації, які спричинили повалення комуністичного режиму в Чехії та Словаччині, тривали 42 дні, а в Румунії, де вони закінчилися самосудом і стратою диктатора, – 11 днів. Зрештою, це чи не найчисленніший мирний протест. Конкурувати з ним можуть хіба що події 1989 році в Пекіні на площі Тяньаньмень, але у китайській столиці тоді мешкало в кілька разів більше людей, ніж у Києві під час протестних подій.

На думку американського історика Тімоті Снайдера, Майдан актуалізував для Європи ідею Євросоюзу, яка до 2013 року, як видавалося багатьом, себе вичерпала.

09–10.2000

ЮГОСЛАВІЯ
БУЛЬДОЗЕРНА РЕВОЛЮЦІЯ

11.2003–01.2004

ГРУЗІЯ
ТРЛЯНДОВА РЕВОЛЮЦІЯ

11–12.2004

УКРАЇНА
ПОМАРАНЧЕВА РЕВОЛЮЦІЯ

03–04.2005

КИРГИЗСТАН
ТЮЛЬПАНОВА РЕВОЛЮЦІЯ

02–06.2005

ЛІВАН
КЕДРОВА РЕВОЛЮЦІЯ

12.2010–01.2011

ТУНІС
ЖАСМИНОВА РЕВОЛЮЦІЯ

04.2010

КИРГИЗСТАН
ДРУГА РЕВОЛЮЦІЯ

01–02.2011

ЄГИПЕТ

01.2011–02.2012

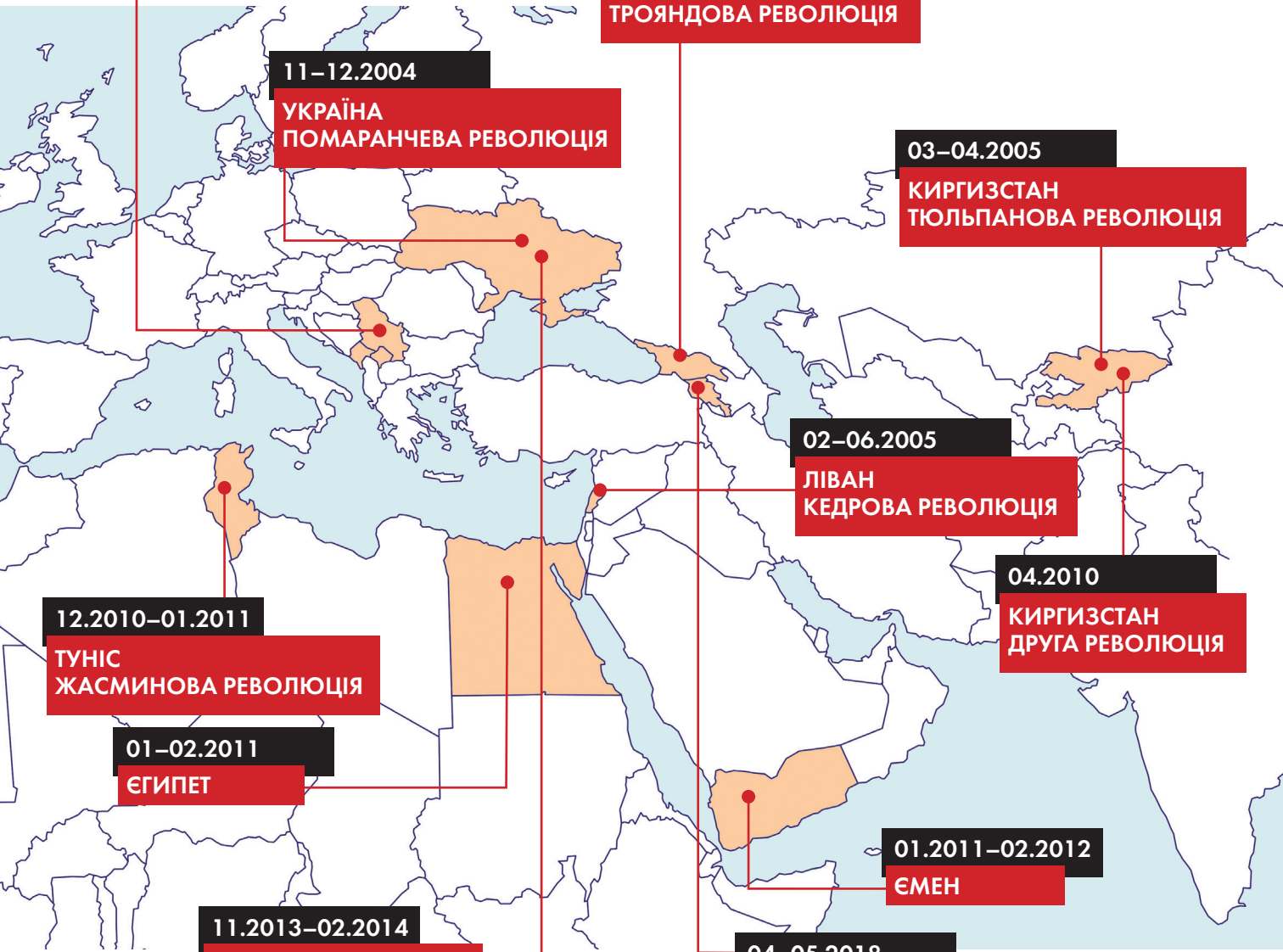
ЄМЕН

11.2013–02.2014

УКРАЇНА
РЕВОЛЮЦІЯ ГІДНОСТІ

04–05.2018

ВІРМЕНІЯ

ВІД МАЙДАНІВСЬКОЇ ІНІЦІАТИВИ ДО НАЦІОНАЛЬНОЇ ІНСТИТУЦІЇ

хроніка постання

Успіх і феномен Майдану вбачають, зокрема, у його засадах самоорганізації й вибуху громадського активізму. Об'єднані спільною ідеєю, люди гуртувалися відповідно до своїх умінь і бачення власного внеску в революцію. Стихійно утворювалися залежно від потреби десятки громадських ініціатив, які віднаходили власну форму долучення до протесту, активно включались у боротьбу, ставали частиною єдиного майданівського організму з потужним мобілізаційним потенціалом, горизонтальною комунікацією, координацією, здатністю швидко впливати на цільові аудиторії і реагувати на зміни обставин.

січень 2014 р.

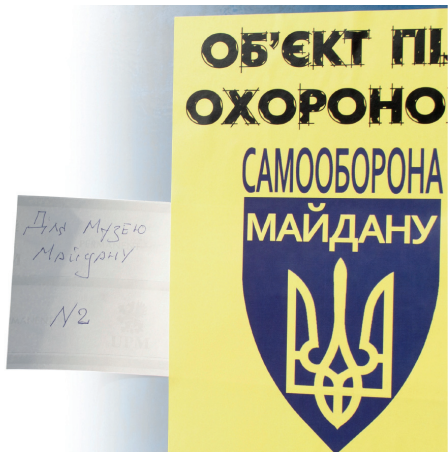
ВИНИКНЕННЯ ІНІЦІАТИВИ «МУЗЕЙ МАЙДАНУ»

вересень 2014 р.

Разом з ініціативою «МУЗЕЙ СВОБОДИ» ОБ'ЄДНАННЯ В ІНІЦІАТИВУ «МУЗЕЙ МАЙДАНУ / МУЗЕЙ СВОБОДИ»

Активісти-музейники доповнили громадський спротив. Усвідомивши, що протест набуває історичного масштабу і значення, зацікавилися збереженням унікальних свідчень для нащадків: вели просвітницьку роботу на барикадах і в медіапросторі, пояснюючи, що такими свідченнями є передусім предмети з центру подій, явища, які постали у процесі спротиву, врешті кожен факт, кожна деталь, кожен вияв емоції. Записували персональні історії учасників і свідків, розпитували про їхні наміри, мету, надії, почуття, збирали предмети, документували нерухомі пам'ятки, фіксували графічні криві настроїв, цінностей, активності суспільства.

Перебуваючи з січня 2014 року в гущі подій Євромайдану, ці активісти умовно називалися «Музеєм Майдану». А після перемоги, коли виникла необхідність постановня інституції, яка продовжила б справу збереження пам'яті про унікальні події, «Музей Майдану» об'єднався з ініціативою аналітичного центру pro.mova «Музей Свободи» та Українським інститутом національної пам'яті. Згодом було засновано громадську організацію «Музей Майдану». Найпершим її завданням стало збереження пам'яті про події та людей Революції Гідності шляхом збирання свідчень, документів, усних історій і предметів, охорони меморіальних місць та об'єктів, влаштування виставок і освітніх заходів.

Від січня 2014 року представники ініціативи «Музей Майдану / Музей Свободи» зібрали понад дві тисячі артефактів, документів, світлин та усних свідчень, які стали основою Національного меморіального комплексу Героїв Небесної Сотні – Музею Революції Гідності, провели консультації з експертами-музейниками світового рівня, реалізували чимало виставкових проєктів в Україні й за кордоном. Щоб навчатися, перейняти досвід, відвідали музеї Європи, аналізували тенденції щодо «музеїв пам'яті» та виклики, які стоять перед ними, розробляли концепції і стратегії перетворення мрії у реальність.

НА РІЗНИХ ЕТАПАХ СТВОРЕННЮ МУЗЕЮ МАЙДАНУ СПРИЯЛИ:

Самооборона Майдану

ГО «Родина Героїв Небесної Сотні»

Ініціативна група постраждалих / поранених на Майдані

Автомайдан

Бібліотека Майдану

Пошта Майдану

Майдан Прес-Центр

Мистецька сотня

Український інститут національної пам'яті

Міністерство культури України

Київська міська державна адміністрація

Національний центр народної культури «Музей Івана Гончара»

Національний заповідник «Софія Київська»

Державний історико-культурний заповідник «Тустань»

Музей історії міста Києва

Національний музей історії України у Другій світовій війні

ГО «Агенція культурних стратегій»

Український комітет ІКОМ

Український комітет Блакитного щита

ІНСТИТУАЛІЗАЦІЯ

18 листопада 2015 р.

Розпорядження Кабінету Міністрів України № 1186-р «Про утворення державного закладу «Меморіальний комплекс Героїв Небесної Сотні – Музей Революції гідності».

Заклад підпорядковано Українському інституту національної пам'яті

18 січня 2016 р.

Директором Музею Революції Гідності призначено Ігоря Пошивайла. У вересні 2016 р. його обрано генеральним директором на підставі відкритого конкурсу

20 січня 2016 р.

Офіційна реєстрація державного закладу «Меморіальний комплекс Героїв Небесної Сотні – Музей Революції Гідності»

12 квітня 2016 р.

Указ президента України № 138/2016 «Про надання державному закладу «Меморіальний комплекс Героїв Небесної Сотні – Музей Революції Гідності» статусу національного»

14 вересня 2017 р.

Рішення Київської міської ради № 9/3016 про надання Національному музею Революції Гідності земельної ділянки для будівництва, експлуатації та обслуговування меморіально-музейного комплексу на алеї Героїв Небесної Сотні

МІСІЯ

засадниче

Місія Національного меморіального комплексу Героїв Небесної Сотні – Музею Революції Гідності – збереження, презентація й поширення в Україні та світі історії й особливостей боротьби українців за національну й особисту свободу, гідність, права людини; активізація громадських ініціатив для становлення демократичного суспільства в Україні.

Місія здійснюється шляхом:

- вшанування й збереження пам'яті про тих, хто загинув або потерпів унаслідок протистоянь, а також активістів та учасників протестів;
- збирання, вивчення, збереження й популяризації документальних свідчень про події Революції Гідності;
- осмислення феномена Євромайдану, набутого досвіду та викликаних цим процесом суспільно-політичних трансформацій і соціальних інновацій;
- презентації та промоції знань про боротьбу українського народу за власні права й гідність у контексті світового руху за свободу;
- спонукання до переосмислення та усвідомлення загальнолюдських і національних цінностей, ідентичності, моральних та духовних викликів, актуалізованих Революцією Гідності;
- активізація процесів освіти, розвитку критичного мислення, спільної дії та інноваційної творчості;
- сприяння становленню громадянського суспільства в Україні, створенню демократичної платформи для пошуків шляхів розвитку й підтримки започаткованих Майданом суспільних практик.

1 Фундамент

Те, з чого і як постала ідея музею та на чому він твориться:

- ІСТОРІЯ
- ЦІННОСТІ СУСПІЛЬСТВА І МАЙДАНУ
- ГРОМАДЯНСЬКИЙ АКТИВІЗМ
- КУЛЬТУРНА СПАДЩИНА
- МІСІЯ МУЗЕЮ

2 Стіни й опори

Те, що формує обриси, простір діяльності, забезпечує міцність конструкції:

- ГРОМАДСЬКІСТЬ
- ЕКСПЕРТНЕ СЕРЕДОВИЩЕ
- КОМАНДА
- ЩОДЕННА ДІЯЛЬНІСТЬ МУЗЕЮ

3 Дах

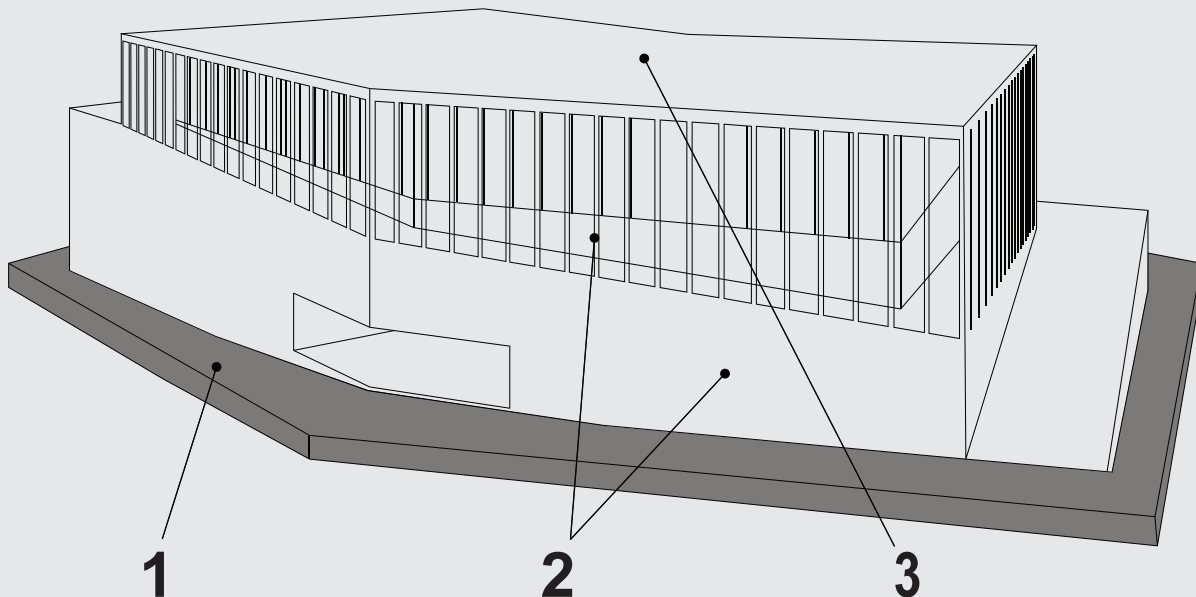
Захищає фундамент та стіни, які його тримають:

- НАЦІОНАЛЬНА ПОЛІТИКА ПАМ'ЯТІ, КУЛЬТУРИ І ГРОМАДЯНСЬКОЇ ОСВІТИ
- НАБУТІ АКТИВИ І РЕПУТАЦІЯ

Особливості державної політики національної пам'яті з 2014 року є результатом потужного громадського запиту. З іншого боку, підтримка державою таких інституцій як Музей Майдану, є інвестицією в захист і розвиток демократії та у розвиток громадянського суспільства

З ЧОГО СКЛАДАЄТЬСЯ МУЗЕЙ МАЙДАНУ?

Як і кожна інституція, Музей Майдану має фундамент, стіни і дах

Що ж усередині?

Сукупність ідей, цінностей, досвіду, змістів, завдань і напрямів діяльності, які становлять візію Музею

ВІЗІЯ

засадниче

Меморіально-музейний комплекс має стати змістовною відповіддю на виклики й можливості для презентації та інтерпретації національно визначальних подій, сучасним закладом нового типу, місцем живих історій і правдивих свідчень, зберігачем колективної пам'яті та лабораторією її осмислення.

Стратегічні активи новостворюваного меморіально-музейного комплексу відповідно сфокусовано на інтересах і цінностях громадян, адже йдеться про пам'ять, яку музей оберігає, людей, яких у ньому вшановують, колекції, про які він дбає, ідеї, які він генерує, та репутацію, яку він захищає.

Комплекс на алеї Героїв Небесної Сотні матиме три основні функціональні складники: меморіал, музей та освітній центр.

МЕМОРІАЛ

«ЗАХИЩАЙ СВОБОДУ!»

Пам'ять про Небесну Сотню, вшанування її Героїв – наш обов'язок, обов'язок усіх українців. Їхня жертва не буде марною, допоки ми пам'ятатимемо про них і не забуватимемо, заради чого вони віддали своє життя. Уся територія музейно-меморіального комплексу – місце, де відбулася кульмінація Революції Гідності. Тож тут постане Меморіал Небесної Сотні як осередок слави та пам'яті про кожного з її Героїв.

МУЗЕЙ

«ПІЗНАЙ СВОБОДУ!»

Музей Майдану стане «музеєм про свободу», про шлях до неї та її захист. Тисячі матеріальних артефактів Революції Гідності й попередніх Майданів, усні і документальні свідчення, світлин та відеодокументи наповнять майбутню музейну експозицію, фондову збірку й архіви. Інтерпретація експонатів і явищ, базуючись на ціннісному підході, дасть змогу відвідувачеві одержати не лише інформацію, а й враження та особистий досвід, спонукатиме до роздумів, індивідуального вибору, пошуку власних відповідей.

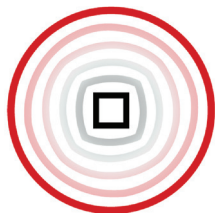
ДІМ СВОБОДИ

«ТВОРИ СВОБОДУ!»

Багатоцільовий культурно-освітній центр зберігатиме пам'ять про боротьбу за права і свободи людини, розкриватиме особливості цієї боротьби. Тут постане відкрита динамічна платформа для осмислення й актуалізації теми свободи та процесів державотворення, формування громадянського суспільства, громадянського діалогу, примирення та консолідації, центр виховання свідомих активних громадян, які мають продовжувати боротьбу за мету, поставлену Майданами.

Наше бачення Майдану та Меморіально-музейного комплексу передано в логотипі закладу:

КВАДРАТ, ЩО ПЕРЕТВОРЮЄТЬСЯ НА КОЛО

ВІД «ГОСТРИХ КУТІВ» ДО ПОРОЗУМІННЯ

Знак перетворень і вдосконалень – політичних, соціальних, світоглядних

ЕПІЦЕНТР

Музей і Меморіал Революції Гідності постануть у серцевині простору історичних подій, а Майдан не раз був своєрідним епіцентром оновлення суспільства та держави

МІШЕНЬ

Нагадування про загрозу демократії, про загиблих, які беззахисними йшли під кулі, та про свідому жертву заради свободи

КРАПЛЯ В ОКЕАНІ

Поширений у час Революції Гідності образ, заснований на порівнянні народу з океаном: кожна громада складається з окремих людей, як океан – із малих крапель, і важливі суспільні події знаходять відгук у народі за аналогією з тим, як хвилі на воді розходяться концентричними колами, якщо в неї кинути щось

МОНУМЕНТ НЕЗАЛЕЖНОСТІ

Такий вигляд має з висоти пташиного польоту символічний пам'ятник у центрі столиці: квадратний постамент оточено колом сходів, довкруг яких розгорталися події Майданів

АРХІТЕКТУРНІ КОНКУРСИ НА МЕМОРІАЛ І МУЗЕЙ

пошук ідей і рішень

2014–2015 рр.

«ТЕРИТОРІЯ ГІДНОСТІ / TERRA DIGNITAS»

Міжнародний відкритий конкурс на концепцію оновлення громадського простору центрального ядра міста Києва з меморіалізацією подій Революції Гідності.

Замовник: Департамент містобудування та архітектури виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації).

«Територія гідності» – перший в Україні відкритий конкурс, програму та завдання якого сформувала громада міста.

- 6 місяців щотижневих обговорень
- 1000 опитаних
- понад 35 публічних заходів
- 1650 відвідувачів публічних заходів
- 300 годин роботи Ради громадських експертів
- 25 000 відвідувачів сайту з 90 країн світу
- 10 000 учасників народного голосування
- 100 волонтерів
- 78 заявок на конкурс із 40 країн світу
- 149 конкурсних проєктів
- переможці конкурсу із 7 країн світу

Проєкти-переможці конкурсу чітко вказали концептуальний вектор майбутнього Меморіально-музейного комплексу: сучасний багатофункціональний центр розвитку демократії з Музеєм Майдану та меморіальною частиною, присвяченою Героям Небесної Сотні, а також з якісним громадським простором в адміністративній центральній частині столиці України, де відбулися історичні події зими 2013–2014 років.

Усе про конкурс:

<http://terradignitas.kga.gov.ua>

Місце розташування Музею та Меморіалу визначено завдяки потужному суспільному запиту меморіалізувати частину вулиці Інститутської, вирішивши проблему її стихійної меморіалізації. Перший конкурс «Територія Гідності / Terra Dignitas» став майданчиком для широкого громадського обговорення. Зокрема, того, кому має бути присвячено Меморіал і де він має постати.

2017–2018 рр.

МІЖНАРОДНИЙ ВІДКРИТИЙ АРХІТЕКТУРНИЙ КОНКУРС ПРОЄКТІВ НА КРАЩУ ПРОЄКТНУ ПРОПОЗИЦІЮ ЩОДО ОБ'ЄКТА «НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕМОРІАЛЬНИЙ КОМПЛЕКС ГЕРОЇВ НЕБЕСНОЇ СОТНІ – МУЗЕЙ РЕВОЛЮЦІЇ ГІДНОСТІ (М. КИЇВ)»

Замовник: Міністерство культури України.

Організатори і партнери:

«Hossbach Lehmmaus GbR [phase eins]» – світовий лідер з організації міжнародних архітектурних конкурсів;

Національний меморіальний комплекс Героїв Небесної Сотні – Музей Революції Гідності;

Український інститут національної пам'яті;

Національна спілка архітекторів України.

Територія проєктування розміщена в центральній частині міста Києва безпосередньо на місці трагічних подій Революції Гідності – алеї Героїв Небесної Сотні.

Номінація I: «Меморіал Героїв Небесної Сотні»

Переможець: архітектурне бюро «MI-studio»
(Україна / Нідерланди)

Автори: Ірина Волинець (Львів, Україна),
Марія Процик (Роттердам, Нідерланди)

Номінація II: «Музей Революції Гідності»

Переможець: архітектурне бюро «Kleihues + Kleihues
Gesellschaft von Architekten mbH» (Берлін, Німеччина)

Автори: Ян Кляйгус, Йоганес Креснер

Усе про конкурс:
<http://maidanmuseum.org/uk/node/318>

НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕМОРІАЛ ГЕРОЇВ НЕБЕСНОЇ СОТНІ

майбутнє

Центральним елементом меморіального комплексу є зигзагоподібний шлях вгору колишньою вулицею Інститутською. Це символізує нелегку боротьбу українського народу за свободу. На початку цього шляху з боку майдану Незалежності та Хрещатика розміщено **меморіальну стелу**, яка аркою врізається в пагорб. Плити, на яких поіменно згадано кожного Героя Небесної Сотні, накладаються одна на одну, утворюючи суцільну стіну. Частина шляху до стели і майданчик біля неї вимощено оригінальною бруківкою, поміж нею з'являються світлові квадрати, які маркують продовження шляху.

Міст над алеєю Героїв Небесної Сотні є умовною межею нового простору **меморіальної алеї** – паркової зони. Створення алеї, обабіч якої висаджено липи, підсилює атмосферу Меморіалу, а також особливість самого шляху: сто дерев символізують Небесну Сотню. У найвіддаленішій точці алея розгалужується та відмежовує **місце тиші**: там уже стоїть знакова дерев'яна каплиця.

Символічним завершенням меморіального шляху є **сад**, який буде місцем відпочинку між майбутнім Музеєм Революції Гідності та Міжнародним центром культури і мистецтв. Плавні пагорби, засаджені квітами білого кольору, оточуватимуть пішохідні стежки, біля яких можна буде перепочити на лавках.

Збереження і музеєфікація нерухомих артефактів

Збереження рухомих предметів

Маркування місць загибелі та барикад

МЕМОРІАЛЬНА АЛЕЯ

МЕМОРІАЛЬНИЙ САД

МЕМОРІАЛЬНА СТЕЛА

КАПЛИЦЯ, ХРЕСТ

МІСЦЕ СПОРУДЖЕННЯ МУЗЕЮ МАЙДАНУ

Інклюзивність

Проект меморіалу пройшов низку обговорень із громадськістю, експертним середовищем, родинами Героїв Небесної Сотні. На них озвучено ряд зауважень та пропозицій, значну частину яких автори проекту врахували при доопрацюванні: збереження і музеєфікація нерухомих артефактів, збереження рухомих предметів, маркування місць загибелі та барикад; інклюзивність.

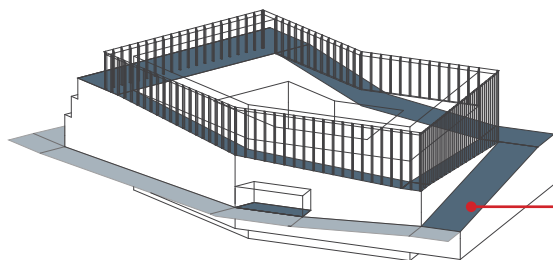

НАЦІОНАЛЬНИЙ МУЗЕЙ РЕВОЛЮЦІЇ ГІДНОСТІ

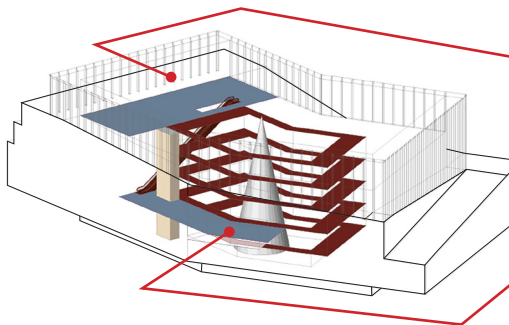
майбутнє

Нова будівля музею на вершині пагорба символізує вирішальний момент штурму цієї висоти 20 лютого і продовжує цей лейтмотив у концепції «будівлі, якою можна ходити». У такий спосіб меморіальний шлях алеєю буде послідовно продовжено. Навколо стін розмістяться пандуси різної ширини, які також символізуватимуть «штурм пагорба». Відтак шлях пам'яті веде від майдану Незалежності нагору до будівлі Музею. Там підйом із двох боків сходиться на терасі, з якої відкривається грандіозний вид на майдан, центр міста, Дніпро і пагорби на сході. Далі – шлях всередині будівлі. Проходячи різноманітними виставковими приміщеннями, відвідувачі повертатимуться униз, до рівня вулиці. Тут буде змога пройти меморіальним садом. Меморіал і Музей взаємопов'язані. Вони спонукатимуть переосмислювати поняття індивідуальної гідності та власного вибору у зв'язку із майбуттям суспільства та країни, вшанувати пам'ять загиблих героїв.

Фасади ділитимуться на масивний цоколь і корпус павільйонного типу. Корпус прикметний розміщеними по периметру стрункими колонами. Родини Героїв Небесної Сотні свого часу створили індивідуальні меморіали у закруглених цегляних нішах на низькій стіні уздовж алеї. Концепція фасаду для цоколя музею продовжує тему народного меморіалу з квітами й фотопортретами в заокруглених нішах та розвиває її завдяки структурованості й поступовому переходу від вузького простору до ритму колон у верхній частині павільйонного типу.

«ШТУРМ ПАГОРБА» – така назва цього проекту. Архітурне вирішення незвичне: зигзагоподібний підйом, що веде від Меморіалу Героїв Небесної Сотні, продовжується до вершини Музею, і ця дорога вгору огортає споруду ззовні, стає частиною її стін.

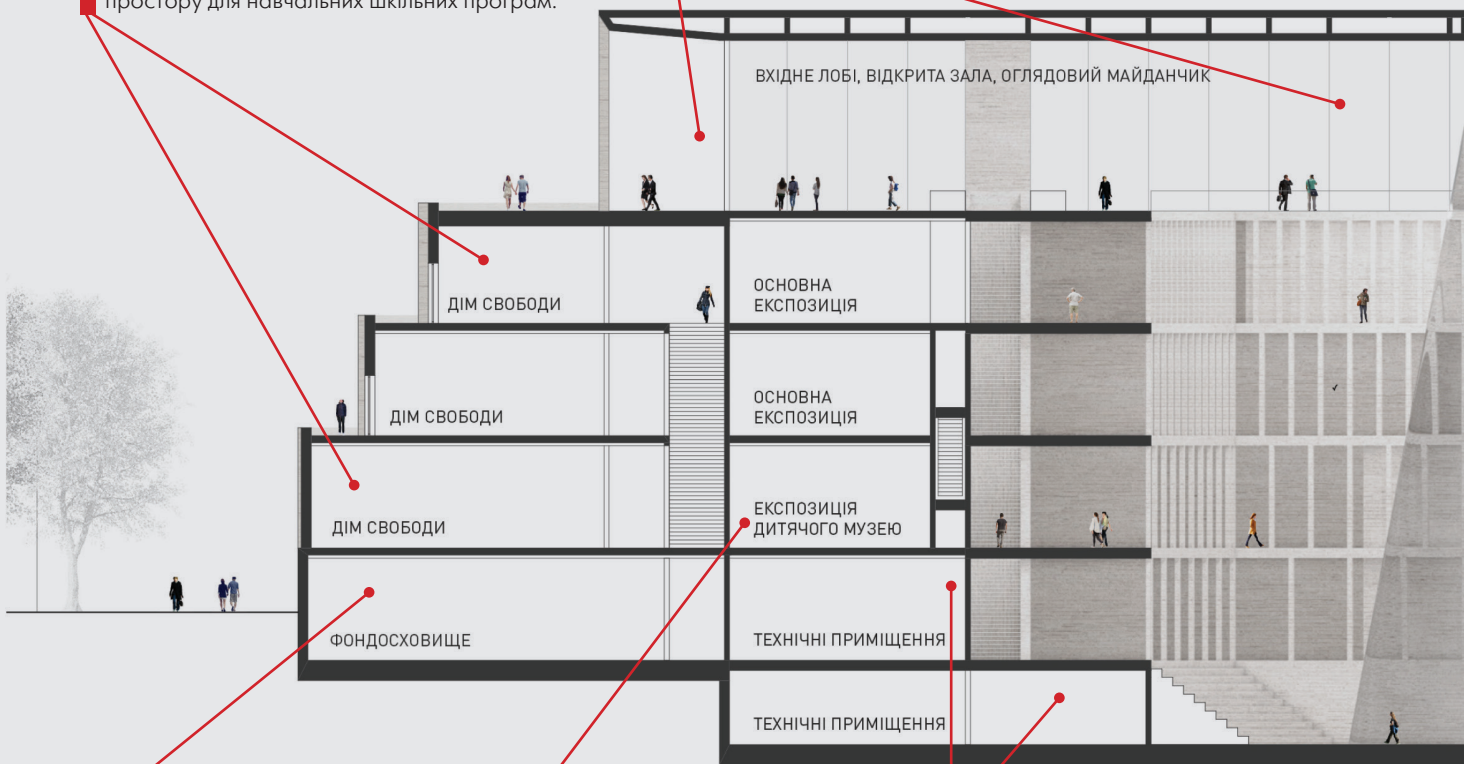

ДВА ВХОДИ / МАРШРУТИ. Передбачено різні маршрути для відвідувачів різних зон будівлі. Вхід з нижнього фое веде до Дому Свободи, Дитячого музею і на тимчасові виставки. Основна експозиція розгортатиметься з верхнього поверху, куди вестимуть три шляхи – зовнішнім пандусом, що огортатиме будівлю, ескалатором або ж ліфтом із нижнього фое. Шлях постійною експозицією йтиме згори донизу, переходами між галереями поверхів довкола атриуму.

ДІМ СВОБОДИ. Займатиме основну частину лівого крила. Автономна частина Музею з окремим входом, ліфтами. Тут передбачено відкритий простір для зустрічей та заходів, навчальні класи, творчі майстерні, тренінгові зали, студію звукозапису, обладнані місця для комфортної роботи дослідників з архівами Музею Майдану. Дім Свободи принципово розміщено поряд із Дитячим музеєм – заради оптимізації простору для навчальних шкільних програм.

ОГЛЯДОВИЙ МАЙДАНЧИК, ВЕРХНЕ ФОЄ.

Саме тут вхід до основної експозиції, а також місце для проведення заходів, простір для тимчасових виставок. Звідси розгортається захопливий вид на Хрещатик, майдан Незалежності та довколишні вулиці – доречна атмосфера для початку розповіді про Майдан. Тут логічне місце для невеличкого кафе, сувенірної крамнички та зони відпочинку.

ФОНДОСХОВИЩЕ.

«Свята святих» кожного музею. Приміщення з обмеженим доступом буде обладнано відповідно до всіх вимог збереження експонатів. На тому ж поверсі заплановано приміщення дослідницького центру – для зручної роботи науковців з фондовою колекцією.

ДИТЯЧИЙ МУЗЕЙ.

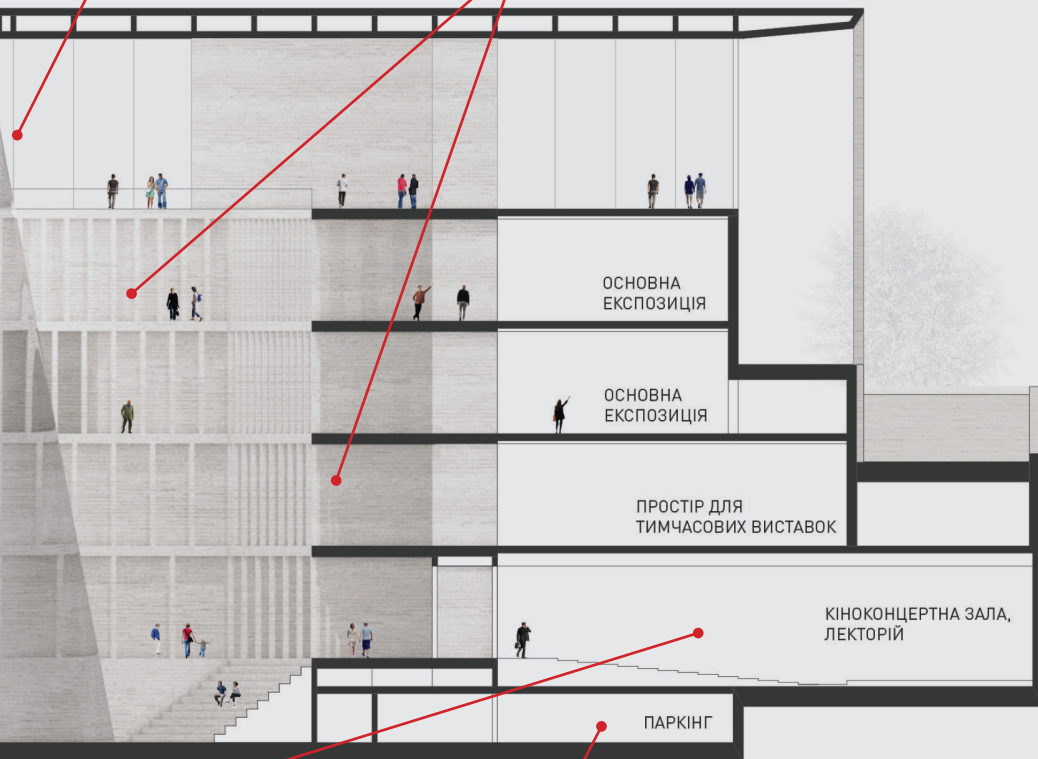
Окрема експозиція, розрахована на дітей шкільного віку. Тут простою і цікавою мовою говоритимуть на важливій і складній темі. Разом із частиною приміщень Дому Свободи становитиме єдиний освітній простір, де навчатимуть демократії, критичному мисленню, патріотизму та правосвідомості.

ПІДЗЕМНІ РІВНІ.

На першому підземному рівні, окрім технічних приміщень та фондосховища, розташують кімнати Дослідницького центру та велику залу-лекторій. Відкрита площа по центру – «амфітеатр», куди з нижнього фоє вестимуть сходи, буде зручним місцем для зустрічей, відпочинку, а також для невеликих заходів та церемоній.

«ЙОЛКА». Якщо поставити конструкцію на найнижчий поверх будівлі, то її верхівка заввишки близько 5 м опиниться вгорі споруди. Лише з цього рівня можна буде побачити «йолку» на всю височину.

АТРИУМ. Відкритий простір, «колодязь» у центрі споруди, довкола якого розгортаються поверхи галерей. Галереї ведуть у виставкові зони. Варіативні, вони за допомогою перегородок уможливають формування додаткових просторів основної чи тимчасових виставок, а також дадуть змогу регулювати кількість денного світла в експозиції.

ЗАГАЛЬНА ПЛОЩА – 24 587 М²

З них:

Вхід та фое – 16,9 %

Виставкові зали – 31,1%

Кінолекторій – 5 %

Дім Свободи – 10,5 %

Дослідницький центр – 2,5 %

Сховища та майстерні – 5,5 %

Адміністрація – 3,5 %

Технічний блок – 8,1 %

**Зони циркуляції
відвідувачів – 10,1 %**

Паркінг – 6,8 %

**КІНОКОНЦЕРТНА ЗАЛА,
ЛЕКТОРІЙ.** Розрахована на 500–600 місць. Її буде обладнано для проведення великих конференцій, лекторіїв, відеопоказів та концертів.

ПАРКІНГ НА 50 МІСЦЬ. Призначений для працівників, відвідувачів та автобусів з екскурсійними групами. Звідси прямих вхід до фое. Передбачено заїзд вантажного транспорту і розміщення тут вантажного ліфта для потреб Музею.

ДІЯЛЬНІСТЬ

сьогодення

Робота музейної команди зосереджується на ключових складниках: території майбутніх Меморіалу та Музею на алеї Героїв Небесної Сотні, музейній колекції й архіві, Інформаційно-виставковому центрі в Будинку профспілок на майдані Незалежності, екскурсійному маршруті «Місця Революції Гідності» у центрі Києва. Фізичний простір формує напрями діяльності та дає змогу проводити ефективну культурно-освітню і комеморативну діяльність.

Відповідно до стратегічного плану сформовано організаційно-функціональну структуру нашої музейної команди, підрозділи якої відображають завдання, що реалізує Музей.

СТРУКТУРНІ ПІДРОЗДІЛИ МУЗЕЮ

АДМІНІСТРАЦІЯ

- генеральний директор
- головний зберігач фондів
- заступник генерального директора з наукової роботи
- заступник генерального директора із загальних питань
- заступник генерального директора з будівництва
- вчений секретар

СЕКТОР КАДРІВ ТА ДІЛОВОДСТВА

СЕКТОР ЮРИДИЧНОЇ СЛУЖБИ

ВІДДІЛ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ

ВІДДІЛ НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ РОБОТИ

ВІДДІЛ ФОНДОВОЇ РОБОТИ

ІНФОРМАЦІЙНО-ВИСТАВКОВИЙ ВІДДІЛ

ПРОСВІТНИЦЬКО-ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ ВІДДІЛ

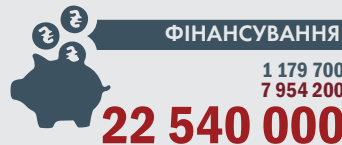
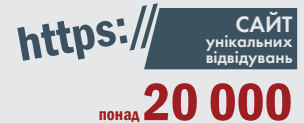
ВІДДІЛ РОЗВИТКУ ТА КОМУНІКАЦІЙ

АДМІНІСТРАТИВНО-ГОСПОДАРСЬКИЙ ВІДДІЛ

ВІДДІЛ БУДІВНИЦТВА

Основними напрямками музейної діяльності є збір, опрацювання і збереження артефактів, проведення досліджень та збору наукового матеріалу, створення виставок і експозицій, проведення семінарів, круглих столів, конференцій, видавнича діяльність, просвітницька й інформаційна робота. Для втілення у життя проєктів-переможців конкурсу на Музей і Меморіал створено будівельний відділ. Також проводяться системна музеєфікація та меморіалізація місць і подій, пов'язаних з Революцією Гідності та Небесною Сотнею, догляд за такими місцями у Києві.

Попри те, що іззовні помітно лише невелику частину всієї роботи, яку провадимо, є чіткий показник ефективності (KPI) – це наша аудиторія: відвідувачі виставок, заходів, інформаційних сторінок. Орієнтуємося на різні цільові групи, з-поміж яких особливу увагу надаємо майданівцям, школярам та студентам, громадським активістам, іноземцям, що цікавляться Україною. Кожна із цих груп є особливою, має свої очікування і впливає на формування виставкової, наукової та культурно-освітньої діяльності.

! ВИКОНАНО РЯД ПІДГОТОВЧИХ РОБІВ
ДЛЯ ПОЧАТКУ БУДІВНИЦТВА
МЕМОРИАЛУ ТА МУЗЕЮ ВІДПОВІДНО
ДО РЕЗУЛЬТАТІВ МІЖНАРОДНОГО
АРХІТЕКТУРНОГО КОНКУРСУ

стала добірка топографії Майдану, створена картографом Дмитром Вортманом.

Музей має потужні фото- та відеоархіви, що постійно поповнюються. Зокрема у 2018 році режисер Володимир Тихий передав Музеєві всю відеохроніку Революції Гідності, відзняту легендарним об'єднанням «Вавилон'13».

Сотні речей з нашої музейної колекції експонувались в Україні та за кордоном. На основі фото- та відеоархівів створено чимало популяризаційних матеріалів. Архів також прислужився волонтерам для досліджень обставин та встановлення учасників злочинів проти майданівців.

Музей продовжує збирати предметні, документальні й усні свідчення, динамічно поповнюючи збірку.

КОЛЕКЦІЯ МУЗЕЮ – ЦЕ:

ПРЕДМЕТИ

ТВОРЧІСТЬ

пісні, вірші, художні твори, декоративне та образотворче мистецтво

СВІТЛИНИ, АУДІО- ТА ВІДЕОХРОНІКА

УСНА ІСТОРІЯ

ЛИСТІВКИ, ВИДАННЯ ТА ДОКУМЕНТИ

НАС ОСОБЛИВО ЦІКАВЛЯТЬ:

- особисті речі, предмети побуту та самооборони протестувальників Революції Гідності;
- особисті речі й усні свідчення учасників Революції на граніті та Помаранчевої революції;
- особисті речі Героїв Небесної Сотні;
- засоби озброєння та предмети побуту, які належали силовикам;
- зразки протестного мистецтва;
- тематичні художні твори;
- елементи барикад;
- агітаційні матеріали та символіка (прапори, хоругви, плакати тощо);
- фотографії, аудіо- та відеозаписи подій на Майдані;
- персональні історії, свідчення, пов'язані з подіями Революції Гідності;
- предмети, пов'язані з Майданами в інших містах України та світі;
- матеріали з протестних рухів в інших країнах.

Контакти: maidanmuseum@gmail.com +38 067 508 26 39 +38 044 222 50 13

ВИСТАВКИ

СЬОГОДЕННЯ

Відсутність власного постійного експозиційного приміщення є одним із найбільших викликів для системної виставкової роботи. Тимчасовим виходом зі скрути стали виставки, організовані на партнерських майданчиках, мандрівні тиражовані та вуличні експозиції.

Окремі експонати – свідчення про Євромайдан – надавались для великих виставкових проєктів, зокрема для виставки «Україна – НАТО» (Брюссель), «Переосмислення плакату» (Варшава), «Музей новин» від ТСН та ін.

Завдяки вуличним та мандрівним виставкам вдається охопити доволі широке коло відвідувачів. Масштабна виставка на майдані Незалежності «Майдан. Ландшафти пам'яті» охопила десятки тисяч людей. Окрім проведення мандрівної виставки «Відважні: Наші герої» в музеях десятка українських міст, її англійськомовний варіант успішно експонувався у Чикаго й Единбурзі. Мандрівний виставковий проєкт «Майдан. Простір творчості» супроводжувався лекціями про мистецтво плаката, важливість художніх рефлексій на те, що відбувається у суспільстві.

Хоча Революція Гідності завжди є центральною темою, наші виставки охоплюють ширші періоди: світовий контекст подій, пов'язаність процесів і спадкоємність визвольного руху українців ХХ–ХХІ століть, мистецтво і творчість як інструмент протесту, сучасна гібридна війна, захист від російської агресії після Майдану, персональні історії.

Реалізуючи ідею музею як майданчика для творчості і осмислення теми громадянської відповідальності та боротьби за свободу, Музей Майдану відкритий до співпраці з митцями. Зокрема впродовж 2016–2018 років реалізовно авторські проєкти Антона Логова, Олеса Кромпляса, Івана Пішти, Тетяни Чепрасової, Нікіти Тітова, Олександра Тимошенка.

Унікальним є виставковий проєкт «Революційумо», організований до 5-ї річниці Євромайдану разом з Мистецьким Арсеналом та Українським культурним фондом під кураторством Натанії ван Дейк та Катерини Філюк. До мистецького осмислення Революції Гідності, пошуку відповідей на питання про роль і значення оксамитових революцій у світі та місце особистості у цих масштабних процесах було залучено 33 митці та мистецькі групи з 15 країн світу.

Будинок профспілок відіграв значну роль у Революції Гідності, і в попередній революції – Помаранчевій. Коли реконструювали спалену під час Євромайдану будівлю, виникла ініціатива створити у її частині окремий виставковий та інформаційний простір, який би нагадував про особливе значення цієї споруди, розповідав про її історію.

До п'ятої річниці Майдану 21 листопада 2018 року Національний музей Революції Гідності відкрив тут Інформаційно-виставковий центр. Дві кімнати загальною площею 150 кв. м на першому і другому поверхах стали нашим першим постійним експозиційним та інформаційним простором. Виставка «Назустріч свободі!» лаконічно інформує про ключові події Майдану, його ініціативи та героїв. Експозицію доповнено інтерактивними елементами: відвідувач може прослухати спогади, переглянути відеохроніку, погортати добірку промовистих світлин, побачити оригінальні експонати з колекції Музею.

Популярності Інформаційно-виставкового центру сприяють численні культурно-освітні заходи. Зала другого поверху стала не просто місцем обговорень, дискусій, презентацій, пам'ятних вечорів, відеопоказів тощо. Тут функціонує, по суті, комунікаційний простір, де зустрічаються представники родин героїв, громадських ініціатив, активісти, митці, науковці, майданівці, ветерани війни, правозахисники. І долучаються до заходів Музею або ж організують власні. Саме тут апробуються стратегічні напрями діяльності майбутнього Дому Свободи.

Екскурсійний маршрут

«МІСЦЯ РЕВОЛЮЦІЇ ГІДНОСТІ»

сьогодення

Територія ключових протестних подій охоплює відносно невеликий простір у центрі Києва. І найкращий спосіб дізнатися про Революцію Гідності – побувати безпосередньо у цих місцях.

Це і територія наметового містечка, колись оточена барикадами, і Михайлівський Золотоверхий собор, будівля Київради, вулиця Михайла Грушевського й інші місця, пов'язані з протестувальниками й силовиками. Це і Маріїнський парк та прилеглі до нього вулиці, пов'язані з Антимайданом.

Завершення екскурсійного маршруту – алея Героїв Небесної Сотні, де відбувся трагічний фінал революції і де має постати Меморіал. Усі ці локації становлять екскурсійний маршрут «Місця Революції Гідності», розроблений Музеем.

Для самостійного ознайомлення та нагадування переходим про знакові події зими 2013–2014 років спільно з Український інститутом національної пам'яті у ключових місцях ми встановили інформаційні стенди. На них українською й англійською розповідь про Євромайдан та історію конкретної локації, подано словничок революційної термінології, свідчення очевидців, світлини і мікроісторії експонатів з колекції Музею.

РОЗТАШУВАННЯ СТЕНДІВ «МІСЦЯ РЕВОЛЮЦІЇ ГІДНОСТІ»

1. Михайлівська площа
2. Європейська площа, біля Українського дому
3. На розі алеї Героїв Небесної Сотні та вул. Хрещатик
4. Оглядовий майданчик ТЦ «Глобус»
5. Майдан Незалежності, площа біля монумента
6. Біля входу до Головноштамту
7. Майдан Незалежності, біля фонтанів
8. Площа перед Київською міською державною адміністрацією
9. Алея Героїв Небесної Сотні, на місці спорудження Музею Майдану
10. На розі вул. М. Грушевського та Музейного провулку
11. Вул. М. Грушевського, 1, біля Національної парламентської бібліотеки

Замовлення екскурсій:

+38 096 28 42 807, maidanmuseum@gmail.com

ПРОСВІТНИЦЬКА РОБОТА

сьогодення

КОМЕМОРАТИВНІ ЗАХОДИ

КУЛЬТУРНО-ОСВІТНІ ЗАХОДИ

ІНФОРМАЦІЙНІ КАМПАНІЇ, ВУЛИЧНА РЕКЛАМА

КІНОПОКАЗИ, ПРЕЗЕНТАЦІЇ

ФЕСТИВАЛІ, ФОРУМИ, КОНФЕРЕНЦІЇ

ТЕМАТИЧНІ УРОКИ, ЛЕКЦІЇ, СЕМІНАРИ, МАЙСТЕР-КЛАСИ

ГРОМАДСЬКІ ОБГОВОРЕННЯ, ПУБЛІЧНІ ДИСКУСІЇ

ВІДЗНАКИ ГЕРОЇВ НЕБЕСНОЇ СОТНІ, КОНКУРСИ

Світова тенденція – перетворення музеїв із закладів збереження та презентації предметів на багатофункційні громадські простори для різноманітних форм просвітницької діяльності, для пізнання і переосмислення історії, розвитку критичного мислення, генерування нових смислів, спільної дії.

Попри відсутність власного фізичного простору, необхідного для виконання місії і завдань, саме завдяки культурно-освітнім і комеморативним заходам Музей Майдану набуває впізнаваності та суспільної значущості.

Ключовим для нас є забезпечити належне щорічне відзначення Дня Гідності та Свободи (21 листопада) і Дня Героїв Небесної Сотні (20 лютого). Наповнюємо ці дні насиченою програмою для максимально широкого кола аудиторій: молебні, інші заходи з ушанування Героїв Небесної Сотні, поранених активістів, а також виставки, кінопокази, лекції, концерти, презентації. Щорічно проводимо інформаційну кампанію, вуличну візуальну соціальну рекламу, завдяки чому вдається охопити сотні тисяч людей у різних регіонах країни. Надаємо матеріали для проведення меморіальних заходів у містах і селах країни та закордону.

Особливою формою комеморації є проєкт «Відзнаки Героїв Небесної Сотні», започаткований родинами полеглих. Ключова ідея – іменні відзнаки задля популяризації і продовження справ, якими захоплювалися герої. Щоб реалізувати те, чого не встигли вони. Музей, активно підтримуючи цю ініціативу, долучився до заснування відзнак імені Олександра Капіноса (підтримка громадських діячів, студентів, вчителів із сіл та невеликих містечок, які працюють з дітьми та молоддю з метою відродження звичаїв українського народу, обрядів, фольклору, залучають до вивчення історії рідного краю), імені Сергія Нігояна (конкурс сценаріїв, фільмів, мистецьких акцій та проєктів, присвячених боротьбі за свободу), Сергія Байдовського (конкурс віртуальних проєктів на тему історії, українознавства та розвитку громадянського суспільства в Україні). Також ми започаткували Відзнаку імені Сергія Кемського – конкурс наукових студентських робіт на тему Революції Гідності.

ВИДАВНИЧА ДІЯЛЬНІСТЬ

сьогодення

Просвітницьку місію складно втілити без видавничої діяльності. Публікації Музею відображають та фіксують роботу і дослідження, які проводимо, теми, які порушуємо, ідеї, які генеруємо і поширюємо. Очікуємо, що наші видання є корисним пізнавальним, методологічним, дослідницьким і практичним матеріалом. Світ побачили книжки широкого спектра тем.

ВИДАННЯ

НЕБЕСНА СОТНЯ. ЖИТТЄПИСИ

Автор – Світлана Терейковська. У трикнижжі зібрано нариси про Героїв Небесної Сотні

МАЙДАН. ПРЯМА МОВА

Упорядники Олена Чебанюк та Оксана Ковальова. Інтерв'ю з учасниками Революції Гідності із серії «Усна історія Майдану»

МАЙДАН: ПРОСТІР ТВОРЧОСТІ

Каталог виставки проєктів 2014 року Майстерні графічного дизайну професора Віталія Шості Національної академії образотворчого мистецтва і архітектури України

РЕВОЛЮЦІОНУЙМО

Каталог виставки. 33 митці із 15 країн мовою сучасного мистецтва осмислюють тему Майдану та революцій у світі

ВІДВАЖНІ: НАШІ ГЕРОЇ

Проспект виставки до 100-річчя Української революції. Видання українською та англійською мовами

АРТ-ЗАПИСНИКИ: «ВІДВАЖНІ: НАШІ ГЕРОЇ», «ЗА УКРАЇНУ! Легіон український січових стрільців (1914–1918)», присвячені 100-річчю Української революції

БЕЗПЕКА КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ У НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЯХ: МІЖНАРОДНІ СТРАТЕГІЇ ДЛЯ УКРАЇНИ
Упорядник і редактор – Ігор Пошивайло.
Збірник науково-практичних матеріалів із запобігання і швидкого реагування на кризу

ВІСНИК МУЗЕЮ МАЙДАНУ
Квартальне інформаційне видання про діяльність Музею

НАЗУСТРІЧ СВОБОДІ!
Презентаційний проспект про передумови створення, засади та діяльність Музею Майдану

ІНФОРМАЦІЙНІ МАТЕРІАЛИ
про музей, виставкові проєкти і заходи

НАУКОВА РОБОТА

СЬОГОДЕННЯ

Виставкові проекти, меморіальні та просвітницькі заходи, видання базуються на науковому матеріалі, результатах досліджень та напрацюваннях наших науковців. Окрім здійснення обліково-фондової і пам'яткоохоронної роботи, Музей досліджує свої колекції, організовує наукові конференції, розробляє концепції експозиційного і меморіального простору, створює медіатеку, аудіовізуальний архів, проводить польові експедиції, збирає усні історії, готує методичні матеріали, досліджує різні аспекти й контексти Революції Гідності.

У полі нашої уваги – сучасні тренди розвитку музеології, вивчення успішного світового досвіду та його адаптування до українських реалій і потреб. Робочі та навчальні поїздки наших співробітників до передових музеїв і меморіалів світу сприяють професійному зростанню команди, персональному й інституційному розвитку, плідному міжнародному партнерству.

ПРІОРИТЕТИ НАУКОВОЇ РОБОТИ

- Польові експедиції до родин Героїв Небесної Сотні
- Збір свідчень і спогадів у межах проекту «Усна історія Майдану»
- Науково-фондова робота, запровадження системи електронного обліку
- Формування цифрового аудіовізуального фонду
- Створення екскурсійних вуличних маршрутів та екскурсій до виставок
- Підготовка виставкових концепцій, інформаційних матеріалів для виставок
- Розроблення:
 - пам'яткоохоронної документації на нерухомі пам'ятки, пов'язані з Революцією Гідності
 - концепції збереження та музеєфікації пам'яток Революції Гідності
 - методичних матеріалів для збереження пам'яток, практики подачі матеріалів травматичної історії, музейної діяльності
- Організація та участь у наукових конференціях, семінарах, круглих столах, дискусіях
- Проведення конкурсу наукових студентських робіт імені Героя Небесної Сотні Сергія Кемського
- Методична база для стажування науковців з України і світу, які цікавляться питаннями комеморації, темою Революції Гідності, та студентів-музейників
- Вивчення успішного світового музейного досвіду
- Освоєння успішних практик комеморації в Україні та світі

ПАРТНЕРИ

інституційні

УКРАЇНСЬКІ ПАРТНЕРИ

Апарат Верховної Ради України
Архітектурне бюро «MI-Studio»
БФ «Майдан Гідності»
Видавництво «Дух і Літера»
Видавництво «Кліо»
Галерея «Світлиця»
Галузевий державний архів
Служби безпеки України
П «Громадський сектор
Євромайдану»
П «Музей Майдану /
Музей Свободи»
ГО «Асоціація медиків Революції
Гідності»
ГО «Громадський інформаційний
простір»
ГО «Євромайдан-SOS»
ГО «Жіночий Ветеранський Рух»
ГО «Ініціативна група постраждалих/
поранених на Майдані»
ГО «Місто-сад»
ГО «Музей Майдану»
ГО «Родина Героїв «Небесної Сотні»
ГО «Самооборона Майдану»
ГО «Центр громадянських свобод»

ДП «Національний центр ділового
та культурного співробітництва
«Український дім»
Інститут історії України НАН України
Київська міська державна
адміністрація
Київський академічний
театр «Колесо»
Київський національний університет
імені Тараса Шевченка
Київський університет
імені Бориса Грінченка
Кримськотатарський ресурсний
центр
Майстерня графічного дизайну
професора Віталія Шості
МБФ «Небесна Сотня»
Міністерство закордонних справ
України
Міністерство інформаційної
політики України
Міністерство культури України
Міністерство у справах ветеранів
Національна академія наук України
Національна академія
образотворчого мистецтва
і архітектури
Національна спілка архітекторів
України

Національний науково-дослідний
реставраційний центр України
Національний університет
«Кієво-Могилянська академія»
Національний університет
«Львівська Політехніка»
Об'єднання кінематографістів
«Вавилон' 13»
Обухівський районний
історико-краєзнавчий музей
Посольство США в Україні
Посольство Чехії в Україні
ПФ «Майстер книг»
Рух добровольців «Простір свободи»
Студентське братство
«Львівської Політехніки»
ТРЦ «Глобус»
Український інститут національної
пам'яті
Український Католицький
Університет
Український культурний фонд
Український центр
вивчення історії Голокосту
Федерація профспілок України
Фонд збереження історії Майдану
Фонд збереження усної історії
Майдану

Центр досліджень визвольного руху
Центр мистецтв «АРТ-Простір»,
м. Запоріжжя
Чеський центр у Києві
BigBoard
Bigmedia
New Cave Media
pro.mova
Zinteco

МУЗЕЙНІ ІНСТИТУЦІЇ

Державний історико-культурний
заповідник «Тустань»
Дніпропетровський національний
історичний музей імені Дмитра
Яворницького
Запорізький обласний краєзнавчий
музей
Конотопський міський
краєзнавчий музей
імені О. М. Лазаревського
Мелітопольській міський
краєзнавчий музей
Меморіальний музей тоталітарних
режимів «Територія терору»
Музей історії міста Києва
Музей книги та друкарства України
Музей Небесної Сотні,
м. Івано-Франківськ
Музей української діаспори
Музей української марки
імені Якова Балабана

Національний Києво-Печерський
історико-культурний заповідник
Національний культурно-мистецький
та музейний комплекс «Мистецький
Арсенал»
Національний музей-заповідник
українського гончарства
в Опішному
Національний музей історії України
Національний музей історії України
у Другій світовій війні
Національний художній музей
України
Національний центр народної
культури «Музей Івана Гончара»
Одеський історико-краєзнавчий
музей
Одеський літературний музей
Український національний
комітет Блакитного щита
(Blue Shield Ukraine)
Український національний комітет
Міжнародної ради музеїв (ICOM
Ukraine)
Український центр розвитку
музейної справи
Хмельницький обласний художній
музей
Чернігівський обласний художній
музей імені Григорія Галагана

ЗАКОРДОННІ ПАРТНЕРИ

Fulbright Ukraine
Goethe-Institut

House of European History,
м. Брюссель
ICOM (Міжнародна рада музеїв)
International Centre for the Study
of the Preservation and Restoration
of Cultural Property (ICCROM),
м. Рим
International Coalition of Sites
of Conscience, м. Нью-Йорк
Kleihus + Kleihus, м. Берлін
Muzeum Plakatu w Wilanowie,
м. Варшава
Phaze eins., м. Берлін
Prince Claus Fund of Culture
and Development, м. Амстердам
Scottish Parliament, м. Единбург
Smithsonian Institute, м. Вашингтон
Ukrainian National Museum
of Chicago, м. Чикаго
Представництво Фонду
імені Гайнріха Бюлля в Україні
Фундація «A Tale of a Tub»,
м. Роттердам
Mymedia

МУЗЕЙ МАЙДАНУ. ЦЕ ПРО СВОБОДУ

Інформаційний проспект про Національний меморіальний комплекс Героїв Небесної Сотні – Музей Революції Гідності. – К.: Видавництво Музею Майдану, 2018. – 48 с.

Упорядники:

Ігор Пошивайло, Ольга Сало

Дизайн:

Ольга Сало

Літературний редактор:

Валерій Ясиновський

Коректор:

Наталія Набока

Світлини з архіву Національного музею Революції Гідності

(автори: Богдан Пошивайло, Олександр Сліпченко, Олександр Тимошенко, Максим Баландюх, Олексій Фурман, Іван Любиш-Кірдей, Сергій Рістенко, Ігор Леві, Максим Белоусов, Андрій Меаковський)

**НАЦІОНАЛЬНИЙ
МЕМОРІАЛЬНИЙ КОМПЛЕКС
ГЕРОЇВ НЕБЕСНОЇ СОТНІ –
МУЗЕЙ РЕВОЛЮЦІЇ ГІДНОСТІ**

Київ, 01015, вул. Лаврська, 9, корпус 20

тел.: +38 044 222 5013

maidanmuseum@gmail.com

www.maidanmuseum.org

Свідоцтво про внесення до Державного реєстру видавців, виготовлювачів та розповсюджувачів видавничої продукції: серія ДК № 6538 від 17.12.2018

©Національний музей Революції Гідності, 2018

©National Memorial to the Heavenly Hundred Heroes and Revolution of Dignity Museum, 2018

Друк: поліграфічна фірма «Майстер Книг»

м. Київ, вул. Кривоноса, 2Б